

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	
Raadscommissie	
Datum raadscommissie	
Publiciteit	Persconferentie PC
Bijlagen	1

Registratienr.	RO 12.2927519
Datum B&W besluit	
Portefeuillehouder	
Steller	J. Koops van't Jagt
Telefoon	367 89 29
E-mail	jan.koops.vant.jagt@gro ningen.nl

Onderwerp

Meerjarenplan vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud openbare ruimte 2012-2016.

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het meerjarenplan vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012-2016 vast te stellen en de totale kosten te bepalen op € 23.600.000,--;
- II. een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 3.636.000,-- voor de vervangingsinvesteringen jaarschijf 2012;
- III. de jaarlijkse kapitaallasten ad € 229.000,-- te dekken uit de in de begroting 2012 hiervoor beschikbaar gestelde structurele middelen ad € 1.335.000,--;
- IV. de kosten voor aanvullend langcyclisch onderhoud jaarschijf 2012 ad € 1.220.000,-- incidenteel te dekken uit de jaarlijks niet voor kapitaallasten benutte ruimte;
- V. de gemeentebegroting 2012 overeenkomstig te wijzigen.

Publiekssamenvatting

Een aantal voorzieningen in de openbare ruimte van de stad is versleten en moet de komende jaren worden vervangen. Het gaat dan bijvoorbeeld om elektriciteitskabels van de openbare verlichting, asfaltwegen en oeverbeschoeiingen. Inmiddels is hiervoor een programma voor de komende vijf jaar gemaakt. In 2012 wordt begonnen met de uitvoering van dat programma. Tegelijkertijd wordt op een aantal plaatsen in de stad aanvullend onderhoud uitgevoerd omdat het reguliere onderhoudsprogramma niet helemaal toereikend was om het gewenste onderhoudsniveau te kunnen realiseren.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

- I. het meerjarenplan vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012-2016 vast te stellen en de totale kosten te bepalen op € 23.600.000,--;
- II. een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 3.636.000,-- voor de vervangingsinvesteringen jaarschijf 2012;
- III. de jaarlijkse kapitaallasten ad € 229.000,-- te dekken uit de in de begroting 2012 hiervoor beschikbaar gestelde structurele middelen ad € 1.335.000,--;
- IV. de kosten voor aanvullend langcyclisch onderhoud jaarschijf 2012 ad € 1.220.000,-- incidenteel te dekken uit de jaarlijks niet voor kapitaallasten benutte ruimte;
- V. de gemeentebegroting 2012 overeenkomstig te wijzigen.

Inleiding

Een goed beheer en onderhoud van de stad is belangrijk om een aantal redenen. Het zorgt voor tevreden burgers, we voldoen ermee aan onze juridische verantwoordelijkheid en we verlengen met goed onderhoud de levensduur van kostbare voorzieningen.

Op een gegeven moment is onderhoud alleen echter niet meer toereikend. Als het einde van de levensduur is bereikt, zijn investeringen noodzakelijk om kapitaalgoederen te vervangen of te reconstrueren. In de zomer van 2011 hebben we daarom onderzocht welke vervangingen de komende tijd nodig zijn.

Bij de bespreking van de BORG-rapportage in de raadscommissie Beheer en Verkeer op 13 april 2011 werd duidelijk dat de stad er op dit moment "goed bij ligt". Er werd echter door verschillende fracties ook zorg uitgesproken over het uitstel van cyclisch onderhoud door teruglopende middelen voor onderhoud. Dit leidde onder andere tot een motie waarin u ons vroeg de mogelijke gevolgen van dit uitstel in beeld te brengen. Met onze brief van 26 oktober 2011 (kenmerk RO 11.2746122) hebben wij u daarover geïnformeerd.

Wij hebben naar aanleiding van de noodzakelijke vervangingen én uw motie over uitgesteld onderhoud een inventarisatie opgesteld van alle maatregelen en middelen die nodig zijn om de kwaliteit van de leefomgeving in Groningen de komende jaren op peil te houden. Vanwege de omvang van de benodigde middelen hebben wij aan ingenieursbureau Oranjewoud gevraagd om een second opinion over deze inventarisatie. In de rapportage van Oranjewoud hierover wordt de noodzaak van de geïnventariseerde maatregelen onderschreven. Daarnaast bevestigt de analyse van de onderhoudsbudgetten door Oranjewoud, dat de maatregelen uit de inventarisatie niet kunnen worden opgevangen binnen de bestaande budgetten.

Voor de aanpak van de geïnventariseerde maatregelen hebt u daarom in de begroting 2012 een structureel bedrag opgenomen van 1,335 miljoen euro. Dit bedrag stelt ons in staat de vervangingsinvesteringen en het aanvullend langcyclisch onderhoud uit te voeren dat in de komende vijf jaar nodig is. Het meerjarenplan daarvoor en een nadere uitwerking daarvan voor de eerste jaarschijf leggen wij u hierbij voor.

Na de komende vijf jaar ligt het bovengenoemde bedrag van € 1.335.000,-- lange tijd (ca. 40 jaar) vast als kapitaallast van de gedane vervangingsinvesteringen. Voor vervanging van afgeschreven voorzieningen (en aanvullend onderhoud) die na 2016 nodig is, zal tegen die tijd opnieuw dekking moeten worden gevonden.

Beoogd resultaat

De uitvoering van het Meerjarenplan aanvullend onderhoud en vervangingen stelt ons in staat de door de raad vastgestelde BORG kwaliteitsdoelen te realiseren én het functioneren van de infrastructurele voorzieningen ook in de komende jaren veilig te stellen.

Kader

Het gewenste BORG-onderhoudsniveau van de stad wordt jaarlijks door de raad vastgesteld. Daarnaast hebben we in het collegeprogramma ook aangegeven dat we ernaar streven dat de Stadjsers tevreden blijven over het onderhoud van de dagelijkse leefomgeving. Om deze doelstellingen waar te kunnen maken, is het nodig om de komende jaren een aantal versleten voorzieningen te vervangen en aanvullend langcyclisch uit te voeren.

Argumenten/afwegingen

Vervangingen (investeringen).

De komende tien jaar is een aantal vervangingen noodzakelijk waar de reguliere onderhoudsbegroting niet toereikend voor is. Het gaat dan vooral om:

- elektriciteitskabels van de openbare verlichting. In de oudere wijken liggen kabels waarvan de isolatie nu dusdanig is versleten dat er regelmatig storingen optreden. Behalve onveilige situaties en ongemak leidt de toename van het aantal storingen in snel tempo tot hogere reparatiekosten. Bij winterse omstandigheden, wanneer de grond is bevroren kan het bovendien langere tijd duren voordat een storing is verholpen. Uit een inventarisatie van de kabels is gebleken dat de komende 10 jaar 260 kilometer kabel vervangen moet worden. De totale kosten hiervan hebben we geraamd op € 10.000.000,--. Met onze brief RO 11.2752869 van 26 oktober 2011 hebben we u hierover geïnformeerd;
- oeverbeschoeiing. Voor de kademuren en beschoeiingen wordt op basis van een risicoanalyse al enige jaren gewerkt aan de aanpak van de grootste knelpunten. Uit de oorspronkelijke analyse resteren nog enkele locaties. Daarnaast hebben zich in de afgelopen jaren nieuwe slechte locaties aangediend. Voor de aanpak van de risicolocaties is de komende 10 jaar ongeveer € 17.000.000,-- nodig;
- beweegbare bruggen. De komende jaren moeten van veel beweegbare bruggen onderdelen worden vervangen. Daarnaast ontstaan bij landhoofden van een aantal oude bruggen problemen door verkeersbelasting. Om te voorkomen dat deze bruggen vast komen te zitten, is de komende jaren vervanging van een aantal landhoofden nodig;

- verhardingen. Het gaat hier om een aantal zaken die niet uit het reguliere onderhoudsbudget kunnen worden gedekt. De afgelopen jaren is op veel plaatsen geluidreducerend asfalt toegepast. Dit asfalt gaat half zo lang mee als gewoon asfalt en vergt dus extra onderhoudsmiddelen. Verder moet op een aantal plaatsen na 50 jaar de gehele asfaltconstructie worden vervangen. Het normale onderhoud (nieuwe deklaag aanbrengen) is daar niet meer toereikend. Deze extra zaken vergen de komende 10 jaar € 8.500.000,-- aan middelen die niet zijn voorzien in het reguliere onderhoudsbudget;
- speelvoorzieningen. Er zijn de afgelopen jaren veel nieuwe speeltoestellen geplaatst en ondergronden zijn veiliger gemaakt. De aanlegkosten werden vaak betaald uit extra budgetten zoals Lokaal Akkoord-gelden en Stadsdeelbudgetten. De komende jaren dienen de eerste vervangingen zich aan. Het onderhoudsbudget is daar echter niet op berekend.

Ook het Herewegspoorviaduct en voorzieningen in de Woonschepenhaven zijn de komende tijd aan vervanging toe, maar hierbij gaat het om een integrale aanpak in combinatie met andere ruimtelijke ontwikkelingen. Mede gezien de impact van deze projecten worden ze in dit verband buiten beschouwing gelaten. Over maatregelen in de Woonschepenhaven heeft uw raad op 21 december 2011 besloten en voorstellen met betrekking tot het Hereweg-spoorviaduct zullen in een later stadium aan u worden voorgelegd.

Aanvullend langcyclisch onderhoud.

Naast vorenstaande investeringsmaatregelen zijn er maatregelen nodig om het achterstallig langcyclisch onderhoud weg te werken. Door het teruglopen van de middelen voor het onderhoud (wegvallen incidentele meerjarenbeeld gelden) zagen wij ons in de afgelopen jaren genoodzaakt een deel van het langcyclisch onderhoud uit te stellen. Tot nu toe leidde dat gelukkig nog niet tot een lagere onderhoudskwaliteit, maar op termijn zal hierdoor een achterstand in het onderhoud ontstaan. Om dit te voorkomen is het nodig het huidige onderhoudsprogramma aan te vullen. Het gaat dan met name om aanvullend onderhoud aan asfalt, boomwortelproblematiek, bruggen en viaducten.

Financiën.

In totaal is voor de vervangingen (buiten het Herewegspoorviaduct en de Woonschepenhaven) en het aanvullende langcyclisch onderhoud de komende tien jaar een bedrag nodig van ruim € 56.500.00,--. In de begroting van 2012 heeft uw raad daarom een structureel budget van € 1.335.000,-- beschikbaar gesteld om een deel van deze maatregelen uit te voeren. Hiermee gaan we maatregelen uitvoeren die in de eerste vijf jaar nodig zijn. Voor het tweede deel (2017-2021) van het meerjarenplan zullen te zijner tijd dus extra middelen moeten worden gevonden.

De maatregelen voor vervanging betreffen investeringen met maatschappelijk nut. Overeenkomstig het besluit begroting en verantwoording mag het structurele budget daarom aangewend worden voor de dekking van de kapitaallasten over deze investeringen.

Bij de berekeningen van deze kapitaallasten hebben we de afschrijvingstermijnen gehanteerd die zijn opgenomen in de Financiële Verordening. In deze verordening is echter nog geen juiste termijn voor ondergrondse verlichtingskabels opgenomen. Bij het bepalen van de kapitaallasten van deze kabels hebben we daarom een reële afschrijvingstermijn van 40 jaar gehanteerd. In 2012 zullen we met een voorstel komen om de Financiële Verordening hierop aan te passen.

Op basis van deze berekeningen kunnen we in de komende vijf jaar € 20.200.00,-- investeren in vervangingen.

Omdat de investeringen verspreid over vijf jaar plaatsvinden, blijft een deel van het budget voor kapitaallasten eerst nog onbenut. Het aanvullend langcyclisch onderhoud mag niet als investering worden beschouwd en zal daarom de komende vijf jaar worden gedekt uit deze jaarlijkse (nog) niet voor kapitaallasten benutte ruimte.

Het totaal aan investeringen en aanvullend langcyclisch onderhoud in de komende vijf jaar is weergegeven in de volgende tabel. De indicatieve verdeling van deze bedragen over de komende vijf jaar is opgenomen als bijlage bij dit voorstel. Uitgangspunt voor deze verdeling is de urgentie die wij op basis van inspecties hebben bepaald.

Vervangingen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012 – 2016 (bedragen x 1000)

Onderdeel	Vervanging (investering)	Aanvullend langcyclisch onderhoud (exploitatie)	Totaal
Kabels openbare verlichting	7.500		7.500
Verhardingen	5.096	691	5.787
Oeverbeschoeiingen	5.515	1.780	7.295
Houten bruggen	263	145	408
Beweegbare bruggen	750	511	1.312
Stalen bruggen		150	150
Sluizen	190	79	269
Speelvoorzieningen	860		860
Totaal	20.174	3.356	23.581

In onderstaande tabel hebben we weergegeven welke vervangingsinvesteringen en aanvullende onderhoudswerkzaamheden we *in 2012* willen bekostigen uit het daarvoor gereserveerde budget van € 1.335.000,--.

Programma vervangingen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012 (bedragen x 1000 euro)

Maatregelen 2012	Locaties	Vervanging (investering)	Aanvullend langcyclisch onderhoud (exploitatie)
Vervangen asfaltconstructie	Emmaviaduct	538	
	Trompsingel	91	
	Europaweg		176
	Siersteenlaan		156
Klinkerwegen, aanbrengen fundering	Van Solmstraat		59
	Stadhouderslaan		88
	Winschoterdiep WZ		101
Aanbrengen damwandbeschoeiing	Oosterhamrikkanaal ZZ	627	
Herstellen kademuur	Oude Winschoterdiep,		600

Vervangen kademuur	Damsterdiep NZ	687	
Vervangen houten bruggen	Hiddemaheerd Barnaheerd Roege Bos (2st)	36 107 50	
Vervangen sluisdeuren	Reitdiep Zuid		40
Vervangen OV kabels	Slechte delen in De Wijert Noord, De Hoogte, Korrewegbuurt, Oost Indische buurt, Paddepoel Noord, Schildersbuurt en Corpus den Hoorn Noord.	1.500	
Totaal 2012		3.636	1.220

Jaarlijks wordt het meerjarenplan op basis van de voortgang geactualiseerd en bieden we u een herziening van het meerjarenplan aan. Op basis van deze herziening zal dan een aanvullend (deel)krediet worden aangevraagd voor de daaropvolgende jaarschijf.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

De maatregelen uit het meerjarenplan worden – samen met de projecten uit het reguliere onderhoudsprogramma – gepresenteerd in een bewonersinformatiefolder. Deze zal worden verzonden aan alle bewonersorganisaties. Daarnaast worden de projecten ook gepresenteerd op de gemeentelijke website.

Financiële consequenties

Bij de begroting heeft de raad 1,335 miljoen euro structureel beschikbaar gesteld voor de financiering van vervangingsinvesteringen en aanvullend groot onderhoud. Na vijf jaar zal dit budget volledig zijn aangewend voor de kapitaallasten (rente en afschrijving) van het totale krediet voor vervangingsinvesteringen van € 20.200.000,--. Omdat de investeringen gespreid over vijf jaar gaan plaatsvinden zal er jaarlijks sprake zijn van onbenutte ruimte voor kapitaallasten. Over vijf jaar bedraagt deze ruimte in totaal € 3.400.000,--. Deze financiële ruimte wordt aangewend voor aanvullend groot onderhoud. Het totale bedrag aan maatregelen komt hiermee op € 23.600.000,--.

Van de totale investering van € 20.200.000,-- wordt voorgesteld voor 2012 een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 3.636.000,--. De jaarlijkse rente en afschrijving (kapitaallasten) van € 229.000,-- over dit uitvoeringskrediet worden gedekt uit het structurele budget van € 1.335.000,--.

Omdat de investeringen gespreid over het jaar plaats vinden, worden de benodigde kapitaallasten over 2012 geraamd op € 115.000,--. Hierdoor ontstaat er in 2012 een niet voor kapitaallasten benutte ruimte van € 1.220.000,-- (=€ 1.335.000,-- - € 115.000,--). Voor een nadere uitwerking over de komende 5 jaar verwijzen wij u naar de bijlage.

Begrotingswijziging voor investeringskrediet
Vervangingsinvesteringen openbare ruimte

Betrokken dienst(en) RO/EZ
Soort wijziging krediet tbv vervangingsinvesteringen
Tijdsplanning krediet 2012-2013

Financiële begrotingswijziging	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
<i>09.1 - kwaliteit leefomgeving</i>	3.636		-3.636
			0
Totalen begrotingswijziging	3.636	0	-3.636

Realisering en evaluatie

De vervangingen waarvoor we nu een uitvoeringskrediet vragen, zullen zo spoedig mogelijk worden opgestart. In verband met vergunningen en de benodigde afstemming op andere werkzaamheden in de openbare ruimte zal de uitvoering in een aantal gevallen doorlopen in 2013. De komende jaren zullen wij u jaarlijks informeren over de voortgang van de uitvoering van het meerjarenplan en u telkens vragen een uitvoeringskrediet voor het komende jaar beschikbaar te stellen. Nadat het Meerjarenplan 2012-2016 volledig is uitgevoerd, zullen we een nacalculatie hiervan aan u voorleggen.

